

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: maj-juni 2025
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	HF
Fag og niveau	Samfundsfag B
Lærer(e)	Martin Petersen & Carsten Kudsk
Hold	24SaB21

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Identitetsdannelse og ungdomskultur
Titel 2	Integration og kriminalitet
Titel 3	International politik og EU
Titel 4	Velfærdsstaten og økonomi
Titel 5	Ideologier, det politiske system og demokratiets udfordringer

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Identitetsdannelse og ungdomskultur
Indhold	Kernetekst: - Malling, Søren mf. <i>SamfNU B</i>, 2023, Systime ibog. Kap. 1 og Kap. 11 - Forskellige videoklip fra bogens hjemmeside (SamfNUB) - Antoft, Rasmus mf. <i>SociologiNU</i>, 2024, Systime ibog, afsnit: 9.2 & 9.3 - Skov, Oliver Boserup, Bjørnstrup, Victor & Matthiesen, Tobias, <i>Fri eller fortabt</i>, 2022, Columbus, ibog, afsnit: 1.4 - Holleufer, Klaus & Kristensen, Line Bjerre, <i>Identitet og socialisering - forløb til samfundsfag</i> 2021, Columbus, Kap. 7 - Jensen, Ole Hedegaard, <i>Medier og meningsdannelse</i>, 2021, systime, afsnit 5.4 Pseudopolitik (Accelerationssamfundet.) - Arbo-Bähr, Henrik, Asmussen, Balder & Holmquist, Lars Høyer, <i>Samfundsstatistik</i>, 2022, Columbus, ibog, Kap. 2 udvalgte statistikker - Skov, Oliver Boserup, Bjørnstrup, Victor & Matthiesen, Tobias, <i>Samf på B</i>, Columbus, ibog, Kap. 3 - Blinkenberg, Kåre & Breindahl, Jens, <i>Samfundsfag til HF</i>, 2018, Systime, Kap. 5 - Antoft m.fl. <i>Sociologisk set</i>, 2023, Systime ibog. Afsnit 9.2 - Bülow, Morten Winter; <i>SamfNU</i>, 2012, 2. udg. Systime, Tematekst – familien, 49-56 og afsnit 1.7: Tematekst: Kropsidealer og doping. - Beyer, Mads, Frederiksen, Claus Lasse & Kureer, Henrik, <i>Samfundsfag C</i>, 2020, Systime ibog, Afsnit om social karakter & afsnit om chanceulighed (11.4) - Thorndal, Morten Hansen, <i>Sociologiens kernetof</i>, Afsnit 8.2, 8.3 og 8.4 - Jensen, Ole Hedegaard, <i>Klimaforandringer - politik, økonomi, sociologi</i>, 2020, Systime, Kap. 6 Supplerende materiale: - Simon, Tobias Bonde, <i>kortlægning peger på mange hundrede angreb mellem Israel og Hizbollah under ni måneder lang konflikt</i>, Tv2-nyhederne, 29.07.2024 - Engelund, Karoline, <i>Zelenskyj efter ukrainske angreb på russisk jord: 'Rusland bragte krigen til vores land'</i> DR.dk, 09.08.2024 - Larsen, Snorre, <i>Mange af os unge lider under et ideal om at deltage i alt og lykkes med det hele</i>, Information, 23.11.2023 - Christensen, Holdt Peter, <i>Jyllands-Posten, Virkeligheden kan også – i perioder – være skærmfri</i>, 20.02.2017 - Petersen, Katrine Skov, <i>Skærmene skal meget mere ud af skolerne, siger Mette Frederiksen - men får kritik af elever og skoleledere</i>, Tv2-nyhederne, 24.05.2023 - Kristensen, Pernille Kjeldgaard, <i>Jeg bingewatcher reality-tv, når jeg får chancen: Hvorfor bliver jeg opslugt af det?</i> dr.dk., 17.11.2019 - Hoffman, Thomas, <i>Videnskab.dk, Derfor ser vi paradise hotel</i>,

	27.01.2014 - Gjertsen, Marchen Neel, <i>Hun var med til at arrangere sin vens selvmord. Først kom tvivlen. Så kom skylden.</i> Jyllands-Posten, 29.12.2023 - Albæk, Mette Mayli, <i>Han stod frem i avisen og ønskede selvmordsspiller. Nu er han sigtet for at have dræbt sin hustru på plejehjem.</i> Jyllands-Posten, 27.12.23 - Funch, Maja & Pedersen, Evander, <i>Bred kritik af DR-dokumentar om dødshjælp: "Helt uacceptabelt følelssporno"</i> Kristeligt Dagblad, 02.12.2022 - Ahrens, Kevin & Ehnhuus, Daniel, dr.dk, <i>Hver tredje gymnasieelev føler ofte stress: Det perfekte er blevet normalt,</i> 23.12.2017 - Creators.spotify.com, Podcast, <i>Præstationssamfundet - er 12-talspigen ægte?</i> https://creators.spotify.com/pod/profile/levkvinde/episodes/67-Prstationssamfundet---er-12-talspigen-gte-e2f64m7 - Fallesen, Lærke Schmidt, <i>Højskoleforstander om mistrivsel: Vi er nødt til at sætte mennesker i stand til at forvalte deres egen frihed,</i> Kristeligt Dagblad, 03.01.23 - Thomsen, Sara Maarup, Kristelig dagblad, <i>Fortidens idealer fylder, når det gælder familien,</i> 09.09.2017 - Danmarks statistik, <i>Husstande, familier og børn,</i> 2023 https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/borgere/husstande-familier-og-boern & https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/borgere/husstande-familier-og-boern & https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=48096 - Iversen, Søren Peter m.fl. <i>Samfundsstatistik, Columbus, Afsnit: Børn og unges liv.</i> https://samfundsstatistik.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=218 - Danmarksstatistik, <i>Andel i underklassen som voksen, 2015,</i> - Figur fra Thomsen, Jens-Peter & Bastholm Andrade, <i>Analyse fra Rock-wool Fonden holder ikke: Danmark bryder den sociale arv bedre end USA" vive.dk,</i> 26.03.2021 - Hagemann, Steffen, <i>Derfor kan pædagoger ikke bryde børnenes sociale arv: Ny rapport understreger forældrenes betydning,</i> BUPL, 25.03.2021 - Thiemann, Per, <i>Uddannelse afgør, hvordan det går os i livet,</i> Politiken, 19.09.2022 https://politiken.dk/danmark/oekonomi/art8979472/Uddannelse-afg%C3%B8r-hvordan-det-g%C3%A5r-os-i-livet - Abildrup, Laura Schmidt, <i>'Self-branding' på de sociale medier forekommer frigørende, men medfører reelt et tab af frihed,</i> information, 02.02.2021 - Europakommissionen, <i>Årsager til klimaforandringer,</i> https://climate.ec.europa.eu/climate-change/causes-climate-change_da - Hoffmann, Charlotte Price, <i>Er 97 procent af forskerne enige om, at klimaforandringerne er menneskeskabte?</i> Videnskab.dk, 04.03.2019 - Hansen, Christian Langelund, <i>Så længe klimakampen påfører folk skam og frygt, vil jeg flyve langt og ofte i protest,</i> information, 24.02.2020 - Fage-Butler, Antoinette, <i>Det moderne samfund er et risikosamfund,</i> Berlingske Tidende, 02.05.2021 - Dokumentar, Dr1, <i>På tirsdag skal jeg dø,</i> 2022 -
--	---

	https://www.dr.dk/drtv/serie/paa-tirsdag-skal-jeg-doe_349498 - Dokumentar, dr.dk, <i>Syg skarp</i>, 2024, https://www.dr.dk/drtv/episode/sygt-skarp_-krudten-er-kicket-ind_452868 - Dr, CFU, <i>Barndom på bistan</i>, 2016 - Tv2 nyhederne, 29 nov. 2023 https://nyheder.tv2.dk/samfund/2023-05-31-test-dig-selv-kan-du-bestaa-den-nye-indfoedsretsproeve
Omfang	15 moduler af 90 minutters varighed
Særlige fokus-punkter	Mikro og Makro sociologi, socialisering, identitetsdannelse, identitetsmodellen. Arv, miljø, de fire socialisationsformer, reality og anerkendelse. Stress og angst. Sociokulturel frisættelse, subjektivering, religiøs radikaliserende, ontologisering og æstetisering, hipsters, goths, veganere, hiphoppere, skaters Individualisering, kontrakterne, systemafhængighed, uddelegerede omsorg, team-familien, patriarkalsk familie, svingdørsfamilien, det social akvarium, den autoritære opdragelsesform, den autoritative/demokratiske opdragelsesform, den iagttagende/laissezfaire opdragelsesform og forsømmelighedens laissez faire. Kapitaler, felt, push og pull-faktorer, mønsterbryder, social arv og struktur og aktør. Adskillelse af tid og rum, øget refleksivitet, udlejring af sociale funktioner, afhængighed af abstrakte systemer, sekularisering, urbanisering, industrialisering, kapitalisering, socialisation, servicesamfund og selvscenearbejd. Risikosamfund, menneskeskabte, naturlige, modernitet, forurening og klima David Riesman, traditionsstyring, indre styring, gruppestyring og individualisering, myren, sneglen og kamæleon Kropskultur, det refleksive projekt, formbarhed, doping, plastikkirurgi & mediernes påvirkning. Kvalitativ, kvantitativ og komparativ metode.
Væsentligste arbejdsformer	- Klasseundervisning. - Individuelt, par- og gruppearbejde. - Skriftligt arbejde - Projektarbejdsform/empirisk undersøgelse. - Informationssøgning på nettet. - Elevfremlæggelser på klassen. - Eksamenstræning. - Artikelanalyse - Excel og SurveyMonkey

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 2	Integration og kriminalitet
Indhold	Kernetekst: - Malling, Søren mf. <i>SamfNU B</i>, 2020, Systime ibog. Kap. 2 & 6 - Beyer, Mads, Frederiksen, Claus Lasse & Kureer, Henrik, <i>Samfunds-fag C</i>, 2020, Systime ibog, Afsnit: 9.2 Subkulturer - Asklund, Kasper, <i>Analyse af kultur og sprog</i>, 2023, Systime ibog, Afsnit: 3.1 - Thorndal, Morten Hansen, <i>Sociologiens kernestof</i>, 2023, Columbus ibog, Afsnit, 5.1 & kap. 8 - Nikolajsen, Karsten & Ohmesorge, Thomas, <i>Samfunds-fag på tværs</i>, 2023, Systime ibog, Afsnit: 3.1 – forestillede fællesskaber & 3.2 – Integration og anerkendelse - Skov, Oliver Boserup m.fl. <i>Fri eller fortabt</i>, 2023, Columbus, kap. 11, afsnit 8.2, 8.3 & 8.5 - Iversen, Kristian, <i>Nationer og nationalisme</i>, Columbus, 2023, Afsnit 10.7 kontaktteorien - Ravnkilde, Lise, <i>Ret og rimelighed</i>, systime, 2013, afsnit: 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9 & 3.0 Supplerende materiale: - Schaffalitzky, Caroline, Information, <i>Når stereotyper gør os blinde</i>, 06.10.2010 - Larsen, Christian Albrekt, <i>Den danske republik – forandringer i danskernes nationale forestillinger</i>, Hans Reizels Forlag, 2016. - Petersen, Thomas Søbirk, Politiken, <i>Lidt nationalist er man vel altid</i>, 02.01.2017 - Clausen, Egon, Jyllands-Posten, <i>Stort hurra for det multikulturelle Danmark</i>, 08.08.2016 - Dokumentar, CFU, Dr.1. <i>Ali og hans brødre</i>, 2016 - Olsen, Theis Lange, <i>Hvorfor bruger vi egentlig begrebet 'ghetto' om boligområder i Danmark?</i> Dr.dk, 01.12.18 - Redaktionen, <i>Danskernes viden om integration halter: Flertallet skyder helt forbi virkeligheden i ny undersøgelse</i>, Altinget, 29.11.2021 - Udlændinge- og integrationsministeriet, <i>Integrationsbarometret fylder 10 år: Det går bedre med integrationen af udlændinge i Danmark</i>, 30-09.2022 - Albrechtsen, Maja W. <i>Debat: Skræmmebilleder skader integrationen</i>, piopio.dk, 18.04.2024 - Abildgaard, Mette, <i>Nu straffes bandekriminalitet og ydmygelsesvold hårdere</i>, Sjællandske Nyheder, 14.11.2023 - Liholm, Bent, <i>Opskruede straffe duer ikke som kriminalitetsbekæmpelse</i>, information, 28.08.2023 - Surl, Sara Kamna Rested, <i>Får strengere straffe folk til at begå mindre kriminalitet</i>, Videnskab.dk, 30.09.22

Omfang	12 moduler af 90 minutters varighed
Særlige fokus-punkter	Stereotyper, fordomme, etnocentrisme, isbjergsmodellen, Det beskrivende og dynamiske kulturbegreb, Geerts Hofstede, neostammer, modkultur og subkultur, Ren identitet, Bindestrægsidentitet, kreolsk identitet, mindretal og minoriteter, stamtavlestrategien og tilvalgsstrategien, etnicitet, nation, stat og nationalismen. Modborger og medborger. Assimilation, segregation, pluralistisk integration, den kriminelle strategi, den traditionelle strategi og uddannelsesstrategien og multikulturelt. Axel Honneth. Erving Goffman, frontstage, backstage og middleregion. SNAP-modeller, overlevelseskriminalitet, opvisningskriminalitet, oplevelseskriminalitet, organisk kriminalitet, Kriminalitet strategier: Robert Merton, Sutherland og Hirsche, ungdomskriminalitet, Maslows behovspyramide. Bourdieus kapitalbegreber.
Væsentligste arbejdsformer	- Klasseundervisning. - Individuelt, par- og gruppearbejde. - Skriftligt arbejde. - Projektarbejde. - Begrebstræning. - Eksamenstræning - Quiz - Statistisk analyse

[Retur til forside](#)

Titel 3	International politik og EU
Indhold	Kernetekst: - Malling, Søren mf. <i>SamfNU B</i>, 2020, Systime I-bog. Kap. 10 - Bülow, Morten Winther & Knudsen, Tonny Brems, International PolitikNU, 2019, Systime, ibog, Afsnit: 2, 2.1, 2.2, https://ip-nu.systeme.dk/?id=1588 - Jacobsen Benny m.fl: Liv I Danmark 2. udgave Columbus 2011 s. 130-148 Supplerende materiale: - Kortfilmen fra Folketingets hjemmeside: "Hvad er EU?" & "Hvordan lovgiver EU?" https://www.ft.dk/aktuelt/nyheder/2018/03/eu-film - Petersen, Mathias: EU vil styrke militært samarbejde udenom Nato, Politiken den 30. juni 2016: https://politiken.dk/internationalt/art5627998/EU-vil-styrke-milit%C3%A6rt-samarbejde-uden-om-Na-to?srsId=AfmBOoof0SP1MoaSvdV6pb9AauiRmSpzlsEBjGQsPCBMksM_W6OByfQT - Korruptionsskandale lurker i EU-parlamentet. Næstformand suspenderet, www.dr.dk 10. december 2022. https://www.dr.dk/nyheder/udland/korruptionsskandale-spoeger-i-europa-parlamentet-naestformand-suspenderet - Auken, Margrete, <i>Margrete Auken: Politikerne bærer ansvar for EU's demokratiske underskud</i>, Altinget, 14.09.20 https://www.alinget.dk/eu/artikel/margrete-auken-politikerne-baerer-ansvar-for-eus-demokratiske-underskud - Norre, Anne, <i>EU-demokratiet halter bagefter</i>, Deo.dk, 02.11.17 https://deo.dk/eu-nyt/eu-demokratiet-halter-bagefter/ - www.lex.dk Fakta om BRIKS- landene https://lex.dk/BRIKS-landene - Artikel: Kampen om Brikslandene vil forme en ny verdensorden og udfordre vestens dominans, https://nyhedscentrum.dk/kampen-om-briks-landene-vil-forme-en-ny-verdensorden-og-udfordre-vestens-dominans/ - FNs Menneskerettighedserklæring, 1948 https://menneskeret.dk/files/media/dokumenter/om_os/om_menneskerettigheder_diverse/fn_verdenserklaering_fil.pdf - Amnesty International slår alarm i årsrapport: Magtfulde regeringer kaster menneskeheden ind i en æra blottet for international ret, Amnesty Internationals hjemmeside 24. april 2024 https://amnesty.dk/amnesty-slaar-alarm-aarsrapport/ - Fuglsang, Jakob: Slut med lavmælt amerikansk diplomati, publiceret i Politiken d. 18. januar 2025 https://politiken.dk/internationalt/int_usa/art10247970/Slut-med-lavm%C3%A6lt-amerikansk-diplomati - Rasmussen, Lars Løkke, <i>Lars Løkke: Vi skal se på verden, som den er - ikke som vi ønsker, den skal være</i>, Altinget, 17.05.23 https://www.alinget.dk/artikel/lars-loekke-vi-skal-se-paa-verden-som-den-er-ikke-som-vi-oensker-den-skal-vaere - Udenrigsministeriet, <i>Udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi 2023</i>, 2023

	https://um.dk/udenrigspolitik/aktuelle-emner/udenrigs-og-sikkerhedspolitik-strategi-2023 - Wredstrøm, Jasmia Maria, Magasinet Europa, <i>Skepsissens mange ansigter førte til Brexit</i>, 24.11.2017 - Thobo-Carlsen, Jesper, Politiken, <i>Verdenskendt britisk historiker advarer, : Brexit kan være begyndelsen på enden for EU, hvis samarbejdet ikke re-formeres</i>. Politiken, 10.03.19 - Asmussen, Balder Debat: Vesten mangler realisme i vores syn på Rusland publiceret i www.pio.dk 9. marts 2022. https://piopio.dk/debat-vesten-mangler-realisme-i-vores-syn-paa-rusland - Kragh, Claus: Fem områder hvor Trump forandrer Danmarks verden, publiceret i Mandagmorgen 26. januar 2025. https://www.mm.dk/artikel/fem-omraader-hvor-trump-forandrer-danmarks-verden - Joseph S, Nye Jr., <i>Harvard-professor: Her er de fem årsager til krigen i Ukraine</i>, Berlingske Tidenden, 17.10.2022
Omfang	13 moduler af 90 minutters varighed
Særlige fokuspunkter	EU-samarbejdet: - Fra Kul- og stålunion til EF og EU. - Typer af internationalt samarbejde (mellemstatslig & overstatslig) - Det indre marked, - Integration (i bredden & dybden) & integrationsteorier i EU og disintegration i EU (den socialliberale tese og neoliberalerese) & Brexit. - Lissabontraktaten - EU's institutioner: (Europa-Parlamentet, Ministerrådet, Europa-kommissionen, Det Europæiske Råd, EU-domstolen) - EU's muligheder og trusler & demokratisk underskud i EU. Brexit – årsager og konsekvenser Det internationale system: - Kendetegn ved det internationale system (multipolaritet, unipolaritet, bipolaritet) & aktører (nationalstater, IGO'er & NGO'er) - Globalisering (Holdninger (skeptikere, hyperglobalister, transformationalisterne), årsager og forskellige typer (økonomisk globalisering, politisk globalisering, kulturelglobalisering, socialglobalisering) - Brik-landene - Strukturerne i det internationale system (Anarki, Interpedens & magtfordeling) Menneskerettigheder, forskellige typer af menneskerettigheder FN & FNs menneskerettighedserklæring, Naturretten, universalisme og kulturelativisme. Teorier om international politik: (Realisme, liberalisme, Den engelske skole og Internationaløkonomi (IPØ)) Krigen i Ukraine og årsagerne dertil. Donald Trump udenrigspolitiske linje og trumpisme.
Væsentligste arbejdsformer	- Klasseundervisning. - Individuelt, par- og gruppearbejde. - Skriftligt arbejde. - Cl-øvelser - Begrebstræning. - Eksamenstræning - Artikelanalyse

Titel 4	Velfærdsstaten og økonomi
Indhold	Kernetekst: - Malling, Søren mf. <i>SamfNU B</i>, 2020, Systime I-bog. Kap. 7 (hele kapitlet, 8, 8.1, 8.2 & 9, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4 & 9.5. - Luk samfundet op afsnit 9.6 & 9.7 (s. 214-220) 4. udgave https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=409 Supplerende materiale: - Den tyske regeringshjemmeside om sociale ydelser i Tyskland: https://www.make-it-in-germany.com/en/working-in-germany/working-environment/salary-taxes-social-security - www.lex.dk om sociale forhold i Tyskland https://denstoredanske.lex.dk/Tyskland - sociale forhold - Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering om de sociale ydelser i Danmark https://star.dk/ydelser - Dachs Heidie: Bedsteforældres alderdom koster tyske familier dyrt, publiceret i Kristelig Dagblad https://www.kristeligt-dagblad.dk/kirke-tro/bedsteforældres-alderdom-koster-tyske-familier-dyrt - Frederiksen, Selma H: Politolog: Nej, konkurrencestaten var aldrig væk. Men den kan meget vel være erstattet om 10-15 år” publiceret i Politiken d. 24. dec. 2022 https://politiken.dk/debat/art9136211/Nej-konkurrencestaten-var-aldrig-v%C3%A6k.-Men-den-kan-meget-vel-v%C3%A6re-erstattet-om-10-15-%C3%A5r - Allentoft, Nick, <i>Kronik: Velfærdsstaten smuldrer og det rammer os alle</i>. Altinget, 26.04.18 https://www.altinget.dk/social/artikel/kronik-velfaerdsstaten-smuldrer-og-det-rammer-os-alle - Ågerup, Martin, <i>Højere skatter giver færre penge i statskassen. Det får stor betydning for velfærdsstatens fremtid</i>. CEPOS, 24.04.19 - Sundheds og Ældreministeriet): http://www.sum.dk/Sundhed/Sundhedsvaesnet.aspx - Om velfærdsydelserne i Danmark fra www.borger.dk - Danmarks Statistik: figurer om sundhedssystemet i Danmark: https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=48374 og https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/oekonomi/offentlig-oekonomi/udgifter-til-sundhed - Carn, Lucas William: Oprustningsspiralen fortsætter, og det bliver dyrt for den enkelte dansker, publiceret i arbejderen d. 5. februar 2025. https://arbejderen.dk/leder/oprustningsspiralen-fortsaetter-og-det-bliver-dyrt-for-den-enkelte-dansker/ - FOA: Mere frivillighed er ikke et quickfix af velfærdskrisen, publiceret i altinget.dk d. 19. december 2022 https://www.altinget.dk/civilsamfund/artikel/foa-mere-frivillighed-er-ikke-et-quickfix-af-velfaerds-krisen - Jensen, Martin Kjær: Brugerbetaling ved lægen kan spare milliarder, publiceret på bt.dk https://www.bt.dk/politik/brugerbetaling-ved-laegen-kan-spare-

[milliarder?gaa_at=eafs&gaa_n=AerBZYPAC4RhXEoYyprNKuZrTaPjpfile8tOu6vBNPl-4L6JYh8DbTePRRJ7tSAdPOA0%3D&gaa_ts=6823d111&gaa_sig=xWp1r6hjF-TRZ62_3XueEzn1U8z5LIWXBki49wBd_idP1_d64bIqexKSyzYXgplo_smAhI1NRUpHA1v5OeSr2w%3D%3D](https://www.mm.dk/artikel/den-stille-privatisering-dansk-velfaerd-traeder-ind-i-en-ny-epoke)

- Den stille privatisering: Dansk velfærd træder ind i en ny epoke, publiceret d. 8. april 2019 i Mandagmorgen <https://www.mm.dk/artikel/den-stille-privatisering-dansk-velfaerd-traeder-ind-i-en-ny-epoke>
- Dragsted, Pelle: Når private selskaber varetager offentlige opgaver, falder kvaliteten, og regningen stiger, debatartikel publiceret i Information den 21. august 2021 <https://www.information.dk/debat/2021/08/naar-private-selskaber-varetager-offentlige-opgaver-falder-kvaliteten-regningen-stiger>
- Danskerne køber sig til mere velfærd, publiceret i Mandag morgen d. 23. august 2023 <https://www.mm.dk/politik/artikel/danskerne-koeber-sig-til-mere-og-mere-privat-velfaerd>
- Stigsgaard, Mathias: Nu er Danmark også mål for Trumps handelskrig: Eksport for milliarder bliver ramt, publiceret på Dr.dk d. 14. marts 2025 <https://www.dr.dk/nyheder/penge/nu-er-danmark-ogsaa-maal-trumps-handelskrig-eksport-milliarder-bliver-ramt>
- Løvgren, Mette: Flere voksenlærlinge kan løse en del af manglen på kvalificeret arbejdskraft
- Flere voksenlærlinge kan løse en del af manglen på kvalificeret arbejdskraft, publiceret på Fagbevægelsens Hovedorganisations hjemmeside <https://fho.dk/blog/2020/02/21/flere-voksenlaerlinge-kan-loese-en-del-af-manglen-paa-kvalificeret-arbejdskraft/>
- Pressemeddelelse: Status på arbejdsmarkedet: Det går godt – men særligt én gruppe halter efter, publiceret på Beskæftigelsesministeriets hjemmeside d. 29. februar 2024
- Video fra youtube om det økonomiske kredsløb. <https://youtu.be/XZQdnJTeu5Q>
- Nationalbankens rapport om dansk økonomi fra 19. marts 2025. <file:///C:/Users/ck/Downloads/pressemoeedepresentation-19-marts-2025.pdf>
- Biem, Jakob Hvide: Overblik: Her vil regeringen bruge penge på næste års finanslov, publiceret på Politiken, 30. august 2024 <https://politiken.dk/danmark/politik/art10043183/Her-vil-regeringen-bruge-penge-p%C3%A5-n%C3%A6ste-%C3%A5rs-finanslov>
- Nationalbanken advarer mod regeringens finanslov, publiceret på www.tv2.dk den 25. september 2024. <https://nyheder.tv2.dk/politik/2024-09-25-nationalbanken-advarer-mod-regeringens-finanslov>
- Nationalbankens hjemmeside om Nationalbankens rolle: <https://www.nationalbanken.dk/da/om-os/explainer-nationalbankens-tre-hovedopgaver>
- ECB sænker renten for anden gang i år Publiceret i Jyllands-Posten den 12. september 2024 <https://jyllands-posten.dk/erhverv/ECE17441677/ecb-saenker-renten-for-anden-gang-i-aar/>

- Ravn, Søren Hove: Debat
- Økonom: Regeringen har langt flere reformer i ærmet, debatartikel publiceret i altinget.dk 27. januar 2023
<https://www.altinget.dk/artikel/oekonom-regeringen-har-langt-flere-reformer-i-aermet>
- Hansen, Maria Broe Trustrup: Overblik: Sådan vil partierne skaffe flere hænder til de danske virksomheder, publiceret 22. okt. 2022 i Policy Watch <https://policywatch.dk/article14375494.ece>
- Nyt notat: Potentiale for øget arbejdsudbud på 10.300 fuldtidsstillinger Publiceret på HK's hjemmeside den 23. februar 2023
<https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/nyt-notat-potentiale-for-oget-arbejdsudbud-pa-10300-fuldtidsstillinger?publisherId=90400&releaseId=13671723>
- Trump indfører 20 procent straftold i Europa, publiceret den 3. april 2025 på altinget.dk <https://www.altinget.dk/artikel/trump-indfoerer-20-procent-straftold-i-europa>
- Figur fra virksomhedsguidens hjemmeside.
<https://virksomhedsguiden.dk/content/ydelser/modtagerlande-for-dansk-eksport/97d21f1c-149e-440b-a809-0dc02d94ff46/>
- Figur fra Danmarks Statistik om andelen af brancher beskæftigelse, som er knyttet til eksport. <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/bagtal/2019/2019-02-13-fakta-om-DKs-oekonomiske-aktiviteter-med-udlandet>
- Figur fra Dansk industris hjemmeside: Rekord mange danske jobs er knyttet til eksport
<https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2022/11/mere-end-900.000-jobs-afhanger-af-eksporten>
- Klynger skaber vækst og innovation,
<https://www.lokalebasen.dk/nyheder/klynger-skaber-vaekst-og-innovation-1264>
- Globaliseringens modbølge stopper i Danmark, Rapport fra Dansk Industri [fi-
<https://www.danskindustri.dk/rapporter/globaliseringens-modbolge-stopper-i-danmark>](https://www.danskindustri.dk/rapporter/globaliseringens-modbolge-stopper-i-danmark)

Synopsisøvelse:

- Winther, Bent, *Vanopslagh: Velfærdsstaten går ind i sin terminale fase – forbered dig på noget helt nyt*. Berlingske Tidende, 28.10.19
<https://www.berlingske.dk/danmark/vanopslagh-velfaerdsstaten-gaar-ind-i-sin-terminale-fase-forbered-dig-paa>
- Sohn, Ole, *Kronik: Hvem skal bemande fremtidens velfærdssamfund?* Jyllands-Posten 09.08.19, <https://jyllands-posten.dk/debat/kronik/ECE11534850/hvem-skal-bemande-fremtidens-velfaerdssamfund/>
- Fahrendoff, Rasmus & Britta Søndergaard, *Rød bekymring, blå begejstring: Stigning i private velfærdsforsikringer deler politikerne*, Kristeligt Dagblad, 13.09.22 <https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/roed-bekymring-blaa-begejstring-stigning-i-private-velfaerdsforsikringer-deler>
- Socialdemokratiet: ”Bedre vilkår. Bedre velfærd”.

	https://www.socialdemokratiet.dk/det-vil-vi/bedre-vilkaar-bedre-velfaerd/ 2023 - Hansen, A. m.fl. <i>Eksperter i opråb om ældreplejen: Vi har ikke set så store demografiske ændringer siden pesten</i>, Tv2 nyhederne 11.05.2021 (kun statistik). https://nyheder.tv2.dk/samfund/2021-11-05-eksperter-i-opraab-om-aeldreplejen-vi-har-ikke-set-saa-store-demografiske - Danmarks Statistik: <i>Søjlediagram over forventet befolkningsudvikling fra 2020-2030</i>. dst.dk. 2020 https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/nyt/GetPdf.aspx?cid=30674 Ekskursion: - Besøg på Christiania og rundvisning på Christiansborg.
Omfang	20 moduler af 90 minutters varighed
Særlige fokus-punkter	Velfærdsmodellerne, Den danske velfærdsstats udfordringer (demografi, individualisering, europæisering, migration & globalisering), kendetegn ved den danske velfærdsmodel (opbygning & ydelser), Lafferkurven, flexicurity, Mulige løsninger på velfærdsstatens problemer (udvidelsesstrategi/ nedskæringsstrategi), konkurrencestaten, velfærdsprincipper (stat, civilsamfund & marked), Gini-koefficienten, økonomi, økonomiske målsætninger, det økonomiske kredsløb, finanspolitik, pengepolitik og strukturpolitik/arbejdsmarkedspolitik, globalisering, den danske konkurrenceevne & Trumps handelskrig.
Væsentligste arbejdsformer	- Klasseundervisning. - Individuelt, par- og gruppearbejde. - Skriftligt arbejde. - Begrebstræning. - Eksamenstræning/synopsisøvelse - Artikel og statistik analyse - Projektarbejde om velfærdsydelser i Danmark

Titel 5	Ideologier, det politiske system og demokratiets udfordringer
Indhold	Kernetekst: - Malling, Søren mf. <i>SamfNU B</i>, 2020, Systime I-bog. Kap. 3 (med alle underafsnit) & kap. 4 (med alle underafsnit) & Kapitel 5 (fraregnet afsnit 5.1.2 & 5.3 med underafsnit) & kap. 6 (Fraregnet afsnit 6.2 og 6.3 med underafsnit) Supplerende materiale: - Regeringen laver stor uddannelsesreform med SF og DF, publiceret 18. februar 2025 i Politiken, https://politiken.dk/danmark/uddannelse/art10296196/Regeringen-laver-stor-uddannelsesreform-med-SF-og-DF - Udviste Im ankommet til Thailand, artikel fra TV2's hjemmeside 11. november 2013. http://nyheder.tv2.dk/samfund/2013-11-11-udviste-im-ankommet-til-thailand-0 - Christensen, Jørgen Grønnegaard: Folketinget lider - Publiceret 26. juli 2024 i Weekendavisen - Hadefulde ytringer på Facebook, publiceret på Institut for menneskerettigheders hjemmeside. https://menneskeret.dk/udgivelser/hadefulde-ytringer-paa-facebook - www.lex.dk Søgeord: Borgerforslag - Rapport om demokratiet tilstand i 2024 i verden, Freedomhouse https://freedomhouse.org/ - Radikale om tvungen værnepligt: Eventyrlystne unge skal ikke frarøves chancen for at tage på højskole eller jordomrejse, debatartikel publiceret 15. april 2024 i Altinget.dk https://www.altinget.dk/artikel/radikale-tvungen-vaernepligt-giver-ikke-et-staerkere-forsvar - Konservative kaldte øremærket orlov absurd tvang uden effekt. Nu ved vi, at de tog fejl, Pressemeddelelse fra Beskæftigelsesministeriets hjemmeside publiceret den 10. november 2024 https://bm.dk/ministeriet/ministeren/debatindlaeg/2024/konservative-kaldte-oeremaerket-orlov-absurd-tvang-uden-effekt-nu-ved-vi-at-de-tog-fejl - Nielsen, Signe Højgaard: Politikere tillægger medierne stor magt, publiceret på www.journalisten.dk http://journalisten.dk/politikere-tillaegger-medierne-stor-magt - TV-avisen d. 13. maj 2025 (18:30)
Omfang	11 moduler af 90 minutters varighed
Særlige fokus-punkter	Styreformer: (Demokrati, autokrati, teokrati), Ideologier (Regressiv, legitimerende, progressiv, samfundssyn, menneskesyn, statens rolle, ideologier herunder liberalisme, konservatisme & socialisme). Højre- venstre skala, værdi- og fordelingspolitik. Det danske demokratis opbygning stat, regioner & stat. Lovgivningsprocessen. Partiadfærd: Kaare Strøms model, Molins model & Downs model Politiske deltagelsesformer (kollektive & individuelle) Nye deltagelsesformer i demokratiet på internettet & de medfølgende konse-

	kvenser (fake news, hård debatkultur & populisme) Demokratityper (direkte og repræsentativ), demokratiidealer: deltagelsesdemo- krati, konkurrencedemokrati deliberativt demokrati. Rettigheder og pligter i samfundet, herunder Marshalls borgerskabsbegreb. Ligestilling i det danske samfund. Mediernes rolle i demokratiet. Herunder medierne som den 4. statsmagt og me- diernes rolle (som vagthund, jagthund, hyrdehund & skødehund) Medietyper (klassiske medier & sociale medier), Nyhedskriterier, medier og partier (spin, priming og framing), mediers påvirkning (kanyleteorien, To- trinshypotesen & Referencemodellen)
Væsentligste arbejdsformer	- Klasseundervisning - Individuelt, par- og gruppearbejde - Skriftligt arbejde - Begrebstræning - Diskussion - Artikelanalyse - Eksamensforberedelse